

Люсі Мод МОНТГОМЕРІ

Будинок Мрії Енн

Харків
«ФОЛІО»
2020

I

На горищі Зелених Дахів

— Слава Богу, більше ніякої геометрії, і я не буду вчити її ні сама, ні когось, — сказала Енн Ширлі, із нотками помсти в голосі, засунувши потріпаний том Евкліда у велику скриню з книгами, переможно грюкнула кришкою й сіла зверху на неї, дивлячись на Діану Райт в іншому кінці горища Зелених Дахів, сірими, як ранкове небо, очима.

Горище було темним, затишним приміщенням, яке навівало мрійливий настрій — таким, яким і годиться бути горищам. Через прочинене вікно, біля якого сиділа Енн, віяв теплий, солодкий, пахучий вітер серпневого дня; надворі шуміли тополі; за ними простягалися ліси, де звивалася стежка Стежки Закоханих, і старий яблуневий сад, який далі давав рясний урожай червонобоких плодів. А понад усім здіймалися, як гори, білосніжні хмари на синьому південному небокраї. Через інше вікно виднілося вдалині синє море під білою піною хвиль — прекрасна затока Св. Лоренса, в якій, як перлина, погойдувався Абеґвейт, чиє лагідніше, солодше індіанське ім'я було давно відкинута на користь прозаїчного імені, даного йому на Острові Принца Едварда.

Діана Райт, на три роки старша ніж тоді, коли ми її востаннє бачили, за цей час стала поважною жінкою. Але очі

її були такі ж чорні й блискучі, щоки такі ж рожеві, а ямочки такі ж чарівні, як і в ті далекі дні, коли вони з Енн Ширлі в Садовому Схилі заприсяглися одна одній у вічній дружбі. На руках у неї спало маленьке створіння з чорними кучерями, два щасливих роки відоме в Ейвонлі як «Маленька Енн Корделія». Люди в Ейвонлі, звісно, знали, чому Діана назвала її Енн, але от Корделія їх збивала з пантелику. Ні в Барі, ні в Райтів ніколи не було в роду Корделій. Пані Гармон Ендрюс сказала, що, на її думку, Діана знайшла це ім'я в якомусь дешевому романі, і не розуміла, як Фред міг таке дозволити. Але Енн з Діаною тільки всміхалися одна одній. Вони знали, як Маленька Енн Корделія отримала своє ім'я.

— Ти завжди ненавиділа геометрію, — сказала Діана з усмішкою, згадуючи старі часи. — Як на мене, то ти мала б бути рада, що взагалі покінчила з вчителюванням.

— О, та мені завжди подобалося бути вчителькою, крім геометрії. Останні три роки в Саммерсайді були гарні. Пані Гармон Ендрюс сказала мені, коли я повернулася додому, що подружнє життя не сподобається мені набагато більше за вчителювання. Очевидно, пані Гармон дотримується тієї ж думки, що й Гамлет, — краще терпіти старі нещастя, ніж нарватися на нові, про які нам ще нічого невідомо.

Сміх Енн, веселий і нестримний, як і колись, з новою ноткою лагідності та зрілості, задзвенів горищем. Марілла, яка саме готувала сливове варення на кухні, почула його й всміхнулася; тоді зітхнула від думки, що тепер рідко чути-ме його в Зелених Дахах. Ніщо в житті Марілли ще не приносило їй стільки радості, як те, що Енн виходила заміж за Гілберта Блайта; але в кожній радості є тінь смутку. За три роки в Саммерсайді Енн часто приїжджала додому на

канікули й вихідні; але тепер можна було сподіватися хіба на візит двічі на рік.

— Не зважай на те, що каже пані Гармон, — сказала Діана, зі спокійною впевненістю жінки, яка вже чотири роки заміжня. — Звичайно, у подружньому житті є кращі й гірші періоди. Не чекай, що все завжди йтиме гладко. Але можу тебе запевнити, Енн, що це щасливе життя, якщо вийти за правильного чоловіка.

Енн видушила усмішку. Те, як Діана говорила з виглядом багатого досвіду, завжди трохи її смішило.

«Я, напевно, теж така стану за чотири роки заміжжя», — подумала вона. — «Але моє почуття гумору мене врятує».

— Вже вирішено, де ви будете жити? — спитала Діана, пригортаючи Маленьку Енн Корделію неповторним материнським жестом, який завжди наповнював душу Енн солодкими, невисловленими мріями й надіями, це відчуття було наполовину приємним, а наполовину страшним.

— Так. Це те, що я хотіла тобі сказати, коли сьогодні телефонувала, щоб тебе запросити. До речі, мені все ще не віриться, що в нас в Ейвонлі тепер є телефони. Звучить так безглуздо сучасно для цієї тихої старої місцини.

— Слід дякувати Товариству вдосконалення села Ейвонлі, — сказала Діана. — Якби вони за це не взяли й не довели справу до кінця, телефонів у нас ніколи б не було. Ніхто не хотів. Стільки було сказано, що вже б будь-яке товариство втратило охоту. Але вони не відступали. Ти зробила прекрасну річ для Ейвонлі, Енн, коли заснувала те товариство. А які в нас були зустрічі! Пам'ятаєш синю залу і як Джадсон Паркер придумав малювати рекламу ліків на своєму паркані?

— Не знаю, чи я аж така вдячна Товариству за телефони, — сказала Енн. — О, я знаю, це дуже зручно — ще зручніше, ніж наш старий спосіб передавати сигнал за допомогою свічки! І пані Рейчел каже: «Ейвонлі має йти в ногу з часом, якщо хочете знати мою думку». Але чомусь мені не хочеться, щоб Ейвонлі псували, як каже пан Гаррісон, коли хоче здатися дотепним, «сучасними незручностями». Я хочу, щоб все залишалось таким, як у старі добрі часи. Це нерозумно — і сентиментально — і неможливо. Тому я негайно стаю мудрою, практичною й можливою. Телефон, як визнає пан Гаррісон, «непогана річ» — навіть якщо й знаєш, що тебе слухають допитливі люди на лінії.

— Це найгірше, — зітхнула Діана. — Так набридає чути телефоністів. Кажуть, пані Гармон Ендрюс наполягла, щоб їхній телефон поставили на кухню, щоб вона слухала, чи він не дзвонить, і водночас наглядала за обідом. Сьогодні, коли ти мені подзвонила, я точно чула, як цокає той чудернацький годинник Паїв. Тому не маю сумнівів, що нас слухали або Джозі, або Ґерті.

— О, то це тому ти сказала: «У вас в Зелених Дахах новий годинник»? Я не могла зрозуміти, що ти маєш на увазі. Я чула злісне клацання, як тільки ти це сказала. Напевно, хтось з Паїв зі всієї сили кинув слухавку. Ну, нічого. Як каже пані Рейчел, «Паям вони завжди були, і Паями залишаться на віки віків, амінь». Я хочу поговорити про приємніші речі. Вже вирішено, де буде мій новий дім.

— Ой, Енн, де? Сподіваюся, десь поблизу.

— Ні-і-і-і, у цьому його недолік. Гілберт збирається осісти в Гавані Чотирьох Вітрів — за шістьдесят миль звідси.

— Шістьдесят! Це ж те саме, що шістьсот, — зітхнула Діана. — Я тепер не можу поїхати з дому кудись далі, ніж в Шарлоттаун.

— Ти мусиш приїхати в Чотири Вітри. Це найгарніша гавань на острові. Там є село, називається Глен Сент Мері, і доктор Девід Блайт мав там практику п'ятдесят років. Це двоюрідний дід Гілберт, знаєш. Він йде на пенсію, а Гілберт має перейняти його практику. Доктор Блайт, однак, залишає собі будинок, тому нам доведеться знайти собі помешкання. Я ще не знаю, що це буде і де, але в уяві я вже ви-малювала собі будиночок і його умеблювала — крихітний замок в Іспанії.

— А куди ви їдете в весільну подорож? — спитала Діана.

— Нікуди. Не дивився на мене так перелякано, Діано. Ти вже як пані Ендрюс. Вона, звичайно, зауважить, що людям, які не можуть собі дозволити весільну подорож, найкраще нікуди й не їхати; а тоді вона нагадає мені, що Джейн у свою їздила в Європу. Я хочу провести Свій медовий місяць у Чотирьох Вітрах у власному Будинку Мрії.

— І ти вже вирішила, що дружок у тебе не буде?

— Їх мені не залишилося. Ти, Філ, Прісцилла та Джейн мене обігнали в питаннях шлюбу; а Стелла працює й ви-кладає у Ванкувері. У мене більше нема «споріднених душ», а інакше дружки мені не потрібні.

— Але ж у тебе буде фата, правда? — стривожено спи-тала Діана.

— Так, справді. Без неї я не почуватимуся нареченою. Пам'ятаю, як казала Метью того вечора, коли він привіз мене в Зелені Дахи, що я ніколи не стану нареченою, то я надто простакувата на вигляд, щоб хтось захотів на мені женитися — хіба крім пастора на закордонній місії. Я чо-мось думала, що пастори на місії не можуть собі дозво-лити перебирати, якщо вже хочуть, щоб дівчина ризику-вала життям між канібалами. Ти б бачила того пастора,

за якого вийшла Прісцилла. Він був такий вродливий і таємничий, як ми мріяли в дитинстві, Діано; я ще в житті не бачила краще вбраного чоловіка, а сам він марив «неземною, золотою красою» Прісцилли. Але ж в Японії нема канібалів.

— Зате в тебе весільна сукня мрій, — захоплено зітхнула Діана. — Ти в ній виглядатимеш, як справжня королева — ти така висока й струнка. Як ти залишаєшся такою стрункою, Енн? Я ще ніколи не була така товста — скоро в мене не залишиться талії.

— Повнота, як і худорлявість, даються нам долею, — сказала Енн. — В будь-якому разі, пані Ендрюс не скаже тобі те, що мені, коли я приїхала додому зі Саммерсайду. — Що ж, Енн, ти така ж кістлява, як завжди». «Струнка» звучить романтично, а от «кістлява» — зовсім інша річ.

— Пані Гармон говорила про твоє придане. Вона визнає, що воно не гірше за Джейн, хоч також каже, що Джейн виходила за мільйонера, а ти виходиш тільки за «бідного молодого лікаря. В якого ні копійки за душею».

Енн засміялася.

— Мої сукні дійсно гарні. Я люблю гарні речі. Пам'ятаю свою першу гарну сукню — з коричневої глорії, ту що Метью мені купив на шкільний концерт. До того все, що я мала, було негарне. Тієї ночі мені здавалося, що я вступаю у новий світ.

— Того вечора Гілберт декламував «Бінген на Рейні» і дивився на тебе, коли казав «Була ще інша, НЕ сестра». А ти розізлилася, бо він запхав твою рожеву троянду собі в нагрудну петельку! Тоді ти ще й не уявляла, що вийдеш за нього.

— Ну, це знову доля, — засміялася Енн, коли вони спустилися сходами горища.

ЗМІСТ

I	На горищі Зелених Дахів	5
II	Будинок Мрії	11
III	Країна мрій	17
IV	Перша наречена із Зелених Дахів	26
V	Новосілля	31
VI	Капітан Джим	35
VII	Наречена шкільного вчителя	42
VIII	Пані Корнелія Браунт робить візит	52
IX	Вечір на маяку Чотирьох Вітрів	66
X	Леслі Мур	78
XI	Історія Леслі Мур	87
XII	Леслі приходить в гості	98
XIII	Примарний вечір	102
XIV	Листопадові дні	107
XV	Різдво в Чотирьох Вітрах	111
XVI	Новий рік на маяку	120
XVII	Зима в Чотирьох Вітрах	126
XVIII	Весняні дні	133
XIX	Світанок і Сутінки	142
XX	Зникла Маргарет	149
XXI	Бар'єр падає	153

XXII	Пані Корнелія все влаштовує	162
XXIII	Приїжджає Овен Форд	169
XXIV	Книга життя Капітана Джима.	175
XXV	Написання книги	183
XXVI	Зізнання Овена Форда	187
XXVII	На міліні	193
XXVIII	Всяка всячина	199
XXIX	Гілберт і Енн розходяться в думках	207
XXX	Леслі приймає рішення	214
XXXI	Правда звільняє	221
XXXII	Пані Корнелія обговорює справу	226
XXXIII	Леслі повертається	231
XXXIV	Корабель прибуває в гавань	236
XXXV	Політика в Чотирьох Вітрах	242
XXXVI	Краса замість попелу	250
XXXVII	Пані Корнелія робить приголомшливе оголошення	259
XXXVIII	Червоні троянди	264
XXXIX	Капітан Джим долає переправу.	270
XL	Прощання з Будинком Мрії	274